

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Lesnic Cristina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni ”Banca Comercială Română Chișinău” împotriva lui Gori Serghei și Lesnic Cristina cu privire la transmiterea silită a bunului imobil ipotecat și evacuare din bunul imobil, fără acordarea altui spațiu locativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Gori Serghei și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 09 iunie 2015,

c o n s t a t ă

La 15 martie 2013, SA ”Banca Comercială Română Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gori Serghei și Lesnic Cristina cu privire la transmiterea silită a bunului imobil ipotecat și evacuare din bunul imobil, fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea acțiunii reclamanta SA ”Banca Comercială Română Chișinău” a indicat că în baza contractului de credit nr. 1869 din 13 februarie 2008, a acordat pârâtului Gori Serghei un împrumut în sumă de 950.000 lei cu rata dobânzii 19% anual, scadent la 12 februarie 2023. Creditul urmând a fi rambursat conform graficelor stabilite în anexele la contractul de credit menționat.

Susține că la 14 februarie 2008 a încheiat cu Gori Serghei și Lesnic Cristina un contract de ipotecă, autentificat notarial sub nr. 611 de către notarul privat Cristina Nicolăescu, înregistrat la OCT Chișinău la 15 februarie 2008 sub nr. 0100/08/9850, potrivit căruia pârâții, în scopul asigurării rambursării creditului, au depus în gaj apartamentul nr. 40, cu suprafața totală de 83,4 m.p., număr cadastral 0100313.122.01.040, amplasat în mun. Chișinău, str. Igor Vieru, 3/1, în valoare de 974.000 lei.

Declară că debitorul nu și-a onorat obligațiunile stabilite în contractul de credit, astfel la situația din 04 martie 2013, Gori Serghei acumulând datorii la credit în mărime totală de 1.507.256,50 lei, dinte care: 796.832,16 lei sold la credit; 568.201,65 lei dobânzi restante; 10.913,82 lei dobânda majorată; 10.862,38 lei penalități la dobândă; 30.446,49 lei comisioane neachitate.

Afirmă că potrivit pct. 8.6 din contractul de credit, pentru plata cu întârziere a oricăror sume, pârâtul Gori Serghei va plăti băncii o dobândă majorată cu 5 puncte procentuale anual peste dobânda curentă, iar pentru neachitarea dobânzii în termenul stabilit, pârâtul va achita o penalitate în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere din suma dobânzii neachitate.

Declară că urmare a neonorării obligațiunilor conform contractului de credit nr. 1869 din 13 februarie 2008, cu încălcarea pct. pct. 3.2, 4.3, 10.1, pârâtul nu a achitat în termen și volum deplin 2 rate consecutive din creditul și dobânda conform prevederilor contractului de credit.

Invocă că la 02 decembrie 2008, a expediat notificări debitorilor ipotecari – Gori Serghei și Lesnic Cristina privind inițierea procedurii de exercitare a dreptului de ipotecă, solicitând transmiterea benevolă a bunului ipotecat conform contractului de ipotecă nr. 611 din 14 februarie 2008, pentru a fi comercializat întru achitarea deplină a sumei creditului și plăților aferente contractului de credit, inclusiv dobânzilor și penalităților.

Susține că la 28 decembrie 2008 a înregistrat la OCT Chișinău preavizul de exercitare a dreptului de ipotecă.

Însă, în termenul stabilit în notificare și preaviz, cât și în pretențiile anterioare, nici una din solicitări nu au fost satisfăcute.

Menționează că inițial la 02 aprilie 2010 a acționat în judecată pe Gori Serghei și Lesnic Cristina cu privire la transmiterea silită a bunului imobil ipotecat și evacuare din bunul imobil fără acordarea altui spațiu locativ, însă prin încheierea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 22 decembrie 2011, cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol din motivul încheierii la 21 decembrie 2011 a tranzacție de împăcare cu pârâții, prin care Gori Serghei s-a obligat să ramburseze toate sumele prevăzute de acordul adițional la contractul de credit nr. 1 din 21 decembrie 2011, dar obligațiile asumate au rămas fără executare până în prezent.

Cere SA "Banca Comercială Română Chișinău" deposedarea și transmiterea silită din posesia debitorilor ipotecari Gori Serghei și Lesnic Cristina în posesia sa bunului imobil gajat conform contractului de ipotecă din 14 februarie 2008 pentru a fi comercializat întru achitarea deplină a sumei creditului și plăților aferente contractului de credit, inclusiv dobânzilor și penalităților, și anume apartamentul nr. 40, cu suprafața de 83,4 m.p., număr cadastral 0100313.122.01.040, amplasat în mun. Chișinău, str. Igor Vieru, 3/1, precum și asupra tuturor ameliorărilor, îmbunătățirilor, reconstrucțiilor și anexelor; evacuarea lui Gori Serghei, Lesnic Cristina și a tuturor persoanelor și bunurilor lor din acest imobil, fără acordarea altui spațiu locativ; încasarea în mod solidar din contul lui Gori Serghei și Lesnic Cristina în beneficiul său sumei de 4.870 lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 09 iunie 2015, acțiunea a fost admisă, fiind transmis silit din posesia debitorilor ipotecari Gori Serghei și Lesnic

Cristina în posesia SA "Banca Comercială Română Chișinău" apartamentul nr. 40, cu suprafața de 83,4 m.p., număr cadastral 0100313.122.01.040, amplasat în mun. Chișinău, str. Igor Vieru, 3/1, precum și asupra tuturor ameliorărilor, îmbunătățirilor, reconstrucțiilor și anexelor, pentru a fi comercializat întru achitarea deplină a sumei creditului și plăților aferente contractului de credit, inclusiv dobânzilor și penalităților, și evacuați Gori Serghei și Lesnic Cristina împreună cu toate persoanele care locuiesc în acest apartament și a bunurilor lor, fără acordarea altui spațiu locativ.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, a fost respins apelul declarat de către Gori Serghei și menținută hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 09 iunie 2015.

La 30 septembrie 2016, Lesnic Cristina a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 și hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 09 iunie 2015, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În susținerea recursului Lesnic Cristina a invocat că instanța de apel a încălcat esențial normele de drept procedural, și anume procedura de citare legală a participanților la proces, dânsa nefiind citată despre locul, data și ora examinării cererii de apel depusă de către Gori Serghei, încălcându-i astfel dreptul la un proces echitabil.

Susține că atât intimatul-pârât Gori Serghei, cât și intimata-reclamantă SA "Banca Comercială Română Chișinău" au acționat cu rea-credință, neanunțând instanța de apel că și ea figurează în calitate de parte la procesul respectiv.

De asemenea, indică recurenta că intimata-reclamantă SA "Banca Comercială Română Chișinău" nu a probat faptul că a întreprins toate acțiunile necesare și posibile pentru a identifica domiciliul ei corect, situat pe adresa: mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân, 9, ap. 95.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului nu atestă faptul că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 a fost expediată în adresa recurentei Lesnic Cristina.

Mai mult decât atât, după cum rezultă din actele pricinii Lesnic Cristina a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel, contra semnătură, abia la 03 august 2013 (f.d. 4, vol. II).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Lesnic Cristina la 30 septembrie 2016 se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 19 octombrie 2016, în adresa intimațiilor SA "Banca Comercială Română Chișinău" și Gori Serghei a fost expediată copia recursului declarat de către Lesnic Cristina, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 22 noiembrie 2016, SA "Banca Comercială Română Chișinău" a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Lesnic Cristina, sau după caz respingerea acestuia, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 și hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 09 iunie 2015, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat și au elucidat pe deplin toate circumstanțele pricinii, interpretând și aplicând corect normele de drept material și procedural.

De asemenea, declară intimata că recurenta Lesnic Cristina nu a atacat în ordine de apel hotărârea primei instanțe, prin urmare ultima nu este în drept să decalare recurs împotriva deciziei instanței de apel.

Alte referințe nu au fost depuse.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 noiembrie 2016, recursul declarat de către Lesnic Cristina a fost considerat admisibil.

Reieșind din prevederile art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Potrivit art. 370 alin. (2) CPC, instanța de apel expediază participanților la proces copii de pe cererea de apel și de pe înscrisurile care nu au fost prezentate primei instanțe, *citează părțile și alți participanți la proces*, propunându-le să depună, cu cel puțin 3 zile înainte de judecarea apelului, noi referințe și înscrisuri la dosar.

Reieșind din art. 377 CPC, președintele ședinței de judecată deschide ședința și anunță pricina, numele apelantului, instanța a cărei hotărâre este atacată, *constată prezența participanților la proces și reprezentanților, determină identitatea celor prezenți*, verifică împuternicirile persoanelor cu funcție de răspundere și ale reprezentanților.

Prin prisma art. 379 alin. (1) și (2) CPC, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului. Instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată. În cazul în care constată că participantului la proces nu i s-a remis cererea de apel, probele noi, referințele, instanța de apel dispune amânarea pentru remitere.

Din suportul probatoriu prezent la materialele dosarului rezultă că la 15 martie 2013, intimata-reclamantă SA "Banca Comercială Română Chișinău" a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gori Serghei și Lesnic Cristina, solicitând deposedarea și transmiterea silită din posesia ultimilor în posesia sa bunul imobil gajat conform contractului de ipotecă din 14 februarie 2008, pentru a fi comercializat întru achitarea deplină a sumei creditului și plăților aferente contractului de credit, inclusiv dobânzilor și penalităților, și anume apartamentul nr. 40, cu suprafața de 83,4 m.p., număr cadastral 0100313.122.01.040, amplasat în mun. Chișinău, str. Igor Vieru, 3/1, precum și asupra tuturor ameliorărilor, îmbunătățirilor, reconstrucțiilor și anexelor, cu evacuarea pârâșilor și a tuturor persoanelor și a bunurilor lor din acest imobil, fără

acordarea altui spațiu locativ, precum și încasarea în mod solidar din contul lui Gori Serghei și Lesnic Cristina în beneficiul său sumei de 4.870 lei taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 09 iunie 2015, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, acțiunea a fost admisă, fiind transmis silit din posesia debitorilor ipotecari Gori Serghei și Lesnic Cristina în posesia SA "Banca Comercială Română Chișinău" apartamentul nr. 40, cu suprafața de 83,4 m.p., număr cadastral 0100313.122.01.040, amplasat în mun. Chișinău, str. Igor Vieru, 3/1, precum și asupra tuturor ameliorărilor, îmbunătățirilor, reconstrucțiilor și anexelor, pentru a fi comercializat întru achitarea deplină a sumei creditului și plăților aferente contractului de credit, inclusiv dobânzilor și penalităților, și evacuați Gori Serghei și Lesnic Cristina împreună cu toate persoanele care locuiesc în acest apartament și a bunurilor lor, fără acordarea altui spațiu locativ.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel dată în prezentul litigiu drept una abuzivă și superficială, or, aceasta a examinat prezenta pricină în ordine de apel în absența unui participant la proces, adică a recurente-pârâte Lesnic Cristina, care nu a fost citată legal despre locul, data și ora examinării cererii de apel depusă de către Gori Serghei.

După cum rezultă din cererea de chemare în judecată intimata-reclamantă SA "Banca Comercială Română Chișinău" a acționat în judecată pe ambii proprietari ai bunului imobil – apartamentul nr. 40, cu suprafața de 83,4 m.p., nr. cadastral 0100313.122.01.040, situat pe str. Igor Vieru, 3/1, mun. Chișinău, gajat prin contractul de ipotecă din 14 februarie 2008, autentificat notarial sub nr. 611, înregistrat la OCT Chișinău la 15 februarie 2008, nr. 0100/08/9850, întru asigurarea rambursării împrumutului, plăților aferente și dobânzilor, acordat prin contractul de credit nr. 1869 din 13 februarie 2008, și anume pe Gori Serghei și Lesnic Cristina, solicitând evacuarea acestora.

Respectiv, calitatea de pârâți în prezentul proces civil îl au ambii debitori ipotecari - Gori Serghei și Lesnic Cristina.

Totodată, se reține că, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 07 iulie 2015 intimatul-pârât Gori Serghei a declarat apel nemotivat împotriva acesteia.

Însă, instanța de apel, contrar circumstanțelor expuse și contrar prevederilor art. 370 alin. (2) CPC, la judecarea pricinii în ordine de apel, a invitat la proces nemijlocit doar pe apelantul-pârât Gori Serghei, reprezentantul acestuia avocatul Zagaiciuc Victor și pe intimata-reclamantă SA "Banca Comercială Română Chișinău", fără a înștiința în mod legal inclusiv și pe recurenta-pârâtă Lesnic Cristina, fapt ce rezultă din actele pricinii, în special din citații și avizele poștale de recepție (f.d. 236, 243-245, 248, 251-253, vol. I).

Mai mult ca atât, nici în cadrul ședințelor de judecată din 03 martie 2016 și 14 aprilie 2016, Curtea de Apel Chișinău, verificând prezența părților la proces, nu a înlăturat neajunsul enunțat, nu a menționat lipsa acesteia și nici necesitatea citării ei, deși președintele ședinței de judecată, deschizând ședința a anunțat pricina care se judecă, din care rezultă că participant al procesului dat este inclusiv și Lesnic Cristina (f.d. 249, 255, vol. I).

Prin urmare, instanța de apel, examinând pricina în ordine de apel, atât pe lângă faptul că nu a indicat-o pe Lesnic Cristina, în calitate de participant la procesul dat de judecată, cât și nici nu a citat-o la nici una din ședințele de judecată petrecute pentru a verifica calitatea procesuală a acesteia, încălcând astfel în mod evident dreptul ultimei la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Cu atât mai mult, că la actele pricinii nu se atestă probe că SA "Banca Comercială Română Chișinău" a depus vreo cerere de renunțare la pretențiile sale înaintate față de Lesnic Cristina.

Se reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiuni, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea din 09 decembrie 1994).

Pe cale de consecință, instanța de recurs concluzionează asupra necesității admiterii recursului declarat de către Lesnic Cristina, casării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 și remiterii pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători, având în vedere că instanța de apel a omis să citeze în proces și pe recurenta-pârâtă Lesnic Cristina.

Din considerentele menționate, și, ținând cont de faptul că decizia instanței de apel nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, și, reiterând lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță (art. 432 alin. 3 lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Lesnic Cristina, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Lesnic Cristina.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni ”Banca Comercială Română Chișinău” împotriva lui Gori Serghei și Lesnic Cristina cu privire la transmiterea silită a bunului imobil ipotecat și evacuare din bunul imobil, fără acordarea altui spațiu locativ, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Mariana Pitic